

РОЛЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

**Ілона Палагута
(м. Умань, Україна)**

Одним із стратегічних завдань реформування освіти України, згідно з Державною національною програмою «Освіта», є формування освіченої, творчої особистості, становлення її фізичного і морального здоров'я. Розв'язання цього завдання передбачає психолого-педагогічне обґрунтування змісту і методів навчально-виховного процесу, спрямованого саме на розвиток особистості студента [2].

У зв'язку з цим педагоги і психологи дедалі глибше усвідомлюють гостру потребу у створенні та реалізації особистісного підходу до студента як одного з принципів організації навчально-виховної роботи, що обґрунтовується сучасною психологією і педагогікою. Такий підхід має сприяти більш цілеспрямованому, гармонійному розвитку особистості як громадянина і творчого, професійно діючого працівника.

Розробка особистісного підходу – вельми складна теоретична і практична проблема, її складність зумовлена передусім тією обставиною, що особистість є чи не найскладнішим утворенням у світі й водночас – суб'єктом перетворення цього світу і самого себе. Особистість – це конкретна, цілісна людська індивідуальність у єдності її природних і соціальних якостей; у філософському сенсі – особистість розглядається як суб'єкт соціальної діяльності. Наукове розуміння особистості передбачає, що особистість – це системна соціальна якість індивіда, яка формується під час діяльності та спілкування і характеризується його включенням у суспільні відносини. Гуманістична педагогіка зорієнтована на особистість, її відмінності від традиційної, авторитарної педагогіки полягають у зміщенні пріоритетів на розвиток психічних, фізичних, інтелектуальних, моральних та інших сфер особистості замість оволодіння певним обсягом інформації та формуванням попередньо визначених умінь та навичок. Гуманістично - орієнтована освіта – це освіта, яка

встановлює зв'язок людини з усією об'єктивною дійсністю, а не тільки з так званим «соціумом».

Особистісний підхід – це послідовне ставлення педагога до студента як до особистості, як до самосвідомого відповідального суб'єкта власного розвитку і як до суб'єкта виховної взаємодії.

Одним із засобів формування та розвитку особистості студента в умовах особистісно - орієнтованого навчання є англійська мова. Метою навчання іноземних мов у межах базового академічного курсу є оволодіння студентами навичками іншомовного спілкування. Оволодіння іншомовним спілкуванням передбачає досягнення студентами «порогового рівня» комунікативної компетенції. Комунікативну компетенцію складають мовленнєві вміння, сформовані на основі мовних, лінгвокраїнознавчих і країнознавчих знань та мовленнєвих навичок:

- вміння здійснювати усне спілкування в типових та екстраординарних ситуаціях;
- вміння розуміти зі слуху зміст аутентичних текстів;
- вміння читати і розуміти аутентичні тексти різних жанрів та видів з різним ступенем розуміння їхнього змісту;
- вміння зафіксувати і передати письмово професійну та наукову інформацію, написати листа з дотриманням норм мови, що вивчається, заповнити анкету, написати резюме та анотацію [3].

Виховання студентів здійснюється через систему особистого ставлення до культури народу, мова якого вивчається, і процес оволодіння цією культурою. Передбачається виховання в них:

- культури спілкування, прийнятої у сучасному цивілізованому світі;
- ціннісних орієнтацій, почуттів та емоцій;
- позитивного ставлення до іноземної мови, культури народу, який розмовляє цією мовою;
- розуміння важливості оволодіння іноземною мовою і потреби користування нею як засобом спілкування.

Освіта студентів засобами іноземної мови передбачає:

- усвідомлення ними суті мовних явищ, іншої системи понять, через яку може сприйматися дійсність;
- розуміння особливостей свого мислення;
- напрацювання своїх власних способів навчальної роботи;
- оволодіння знаннями про культуру, історію, реалії та традиції країни, мова якої вивчається;
- вміння вчитися самостійно (працювати з довідковою літературою, тлумачними словниками, знаходити інформацію в Internet).

Мета вищого навчального закладу навчити студентів говорити, слухати, читати й писати іноземною мовою не тільки в межах побутової тематики, а й з урахуванням їхньої професійної спеціалізації. Вона водночас забезпечить їм доступ до іншої національної культури і тим самим - до світової культури.

В період гуманізації освітнього процесу доцільним є використання можливостей іноземної мови для формування особистості студентів. За умов переходу від традиційного підходу вивчення іноземної мови до особистісно-орієнтованого студент стає суб'єктом власного особистісного та професійного розвитку. Для цього його треба навчити збирати інформацію про себе, свідомо аналізувати її, узагальнювати, робити висновки, коректувати свої дії та контролювати емоції, а також прогнозувати свою поведінку в майбутньому. Цьому сприятимуть практичні заняття з англійської мови, побудовані за особистісною технологією. Вона передбачає створення таких навчальних ситуацій, які спонукають студентів до усвідомлення свого образу, вільного спілкування з викладачем [4].

Отже, особистісно - орієнтований підхід дає студентам право вибору способів навчальної роботи, створює ситуацію успіху, що сприяє формуванню позитивного образу та адекватної самооцінки студента, без чого неможливе повноцінне життя особистості.

Список літератури:

1. Балл Г. О. Гуманістичні задачі педагогічної діяльності / Педагогіка і психологія. 1994. – Вип. 2. – С. 3-12.
2. Державна національна програма «Освіта. Україна 21 століття». – К.: Райдуга. 1994. – 61 с.
3. Philip Prowse. A Person–Centred Approach: How far can we go? // LAURELS NEWS. – № 10 – November. – 1993.
4. Stevick E. W. Humanism in Language Teaching // Cambridge: Cambridge University Press. – 1991